Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Panel Perfformiad Craffu - Gwella Gwasanaethau a Chyllid

Cyfarfod Aml-Leoliad - Ystafell Gloucester, Neuadd y Ddinas / MS Teams

Dydd Mawrth, 6 Rhagfyr 2022 am 10.00 am

Yn Bresennol: Y Cynghorydd C A Holley (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
P M Black	R Fogarty	P R Hood-Williams
D H Jenkins	M Jones	J W Jones
M W Locke	B J Rowlands	

Swyddog(ion)

Y Cynghorydd Elliot King	Aelod y Cabinet dros Gydraddoldeb a Diwylliant
Y Cynghorydd Cyril Anderson	Aelod y Cabinet dros Wasanaethau Cymunedol
Ben Smith	Cyfarwyddwr Cyllid a'r Swyddog Adran 151
Richard Rowlands	Rheolwr Perfformiad Corfforaethol
Matthew Perkins	Arweinydd Grŵp, Gwastraff
Rhian Millar	Cydlynydd Ymgynghori
Rachel Percival	Scrutiny Officer

Ymddiheuriadau am absenoldeb
Dim

---

26 **Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol**

Nid oedd unrhyw ddatgeliadau o fuddiannau Personol a rhagfarnol.

27 **Gwahardd pleidleisiau Chwip a Datgan Chwipiau'r Pleidiau**

Dim

28 **Cofnodion**

Cytunwyd ar gofnodion y cyfarfod blaenorol.

29 **Cwestiynau gan y Cyhoedd**

Ni chafwyd cwestiynau gan y cyhoedd.

30 Datganiad Cyllideb Canol Blwyddyn 2022/23 (Llafar)

Roedd Ben Smith, Cyfarwyddwr Cyllid a Swyddog Adran 151, yn bresennol i roi trosolwg o Ddatganiad Cyllideb Canol Tymor 2022/23. Trafododd y canlynol:

- Cyhoeddodd Dadansoddiad Cyllidol Cymru eu hasesiad o symiau canlyniadol Barnett sy'n dangos bod tua £600m ar gael ond mae'n debygol y bydd canran fawr o hyn yn mynd tuag at leihau ardrethi busnes i fusnesau.
- Bydd y £600m yn cael ei gyflwyno dros ddwy flynedd, ond caiff y rhan fwyaf ei gyflwyno yn 2023/24.
- Y meysydd gwariant mwyaf nesaf ar gyfer symiau canlyniadol Barnett, ar ôl ardrethi busnes, yw'r gwasanaeth iechyd, ysgolion a gofal cymdeithasol.
- Nid oes unrhyw rwymedigaeth ar Lywodraeth Cymru i ddilyn y dyraniadau a awgrymir gan symiau canlyniadol Barnett. Bydd y gyllideb ar 13 Rhagfyr a'r setliad llywodraeth leol ar 14 Rhagfyr yn cadarnhau'r holl ddyraniadau.
- Mae'n bosib y bydd rhagolygon gwell yn y tymor byr ond mae'r tymor hwy yn dal i fod yn anodd ei ragweld ond mae'n debygol o barhau i fod yn heriol iawn.
- Gyda byrddau'r GIG yn gweithredu mewn diffyg, a gan nad oes ganddynt gronfeydd wrth gefn yn wahanol i lywodraeth leol, mae'n debygol y bydd cyfran sylweddol o'r arian yma'n mynd i'r adran iechyd. Byddai unrhyw arian sy'n mynd i ofal cymdeithasol yn cael effaith gynyddol o ran helpu i liniaru'r pwysau ar y byrddau iechyd a'r gwasanaeth ambiwlans.
- Mae gwariant o gronfeydd arian parod wrth gefn yn y flwyddyn gyfredol (2022-2023) yn debygol o fod tua £40m, sef tua £20m o'r Gronfa Adferiad Economaidd, £10m i dalu am y dyfarniadau cyflog heb eu hariannu ac o bosib tua £10 miliwn o gronfeydd wrth gefn ysgolion wedi'u clustnodi i dalu am eu dyfarniad cyflog.
- Y bwriad yw defnyddio hyd at £15m o'r Gronfa Adferiad Economaidd i'w wario ar gostau ynni canolog er mwyn atal gwasanaethau unigol neu ysgolion unigol rhag gwneud penderfyniadau sy'n ymwneud â staffio sydd wedi'u hysgogi gan gynnydd mewn prisiau ynni yn unig. Mae hyn yn unol â chyhoeddiadau dangosol cynharach gan Arweinydd a Swyddog A151 y cyngor.
- Bydd angen i gynghorwyr ystyried cydbwyso'r angen i godi treth y cyngor er mwyn cynnal a diogelu gwasanaethau â materion fforddiadwyedd a chostau byw ar gyfer preswylwyr a threthdalwyr. Byddai cyfnewidiadau clir yn y dewisiadau sydd i ddod i'r cyngor ym mis Mawrth i osod cyllideb gytbwys yn gyfreithlon.

31 Adroddiad Monitro Perfformiad Chwarter 1 2022/23

Cyflwynodd Richard Rowlands, Rheolwr Perfformiad Corfforaethol, yr adroddiad. Nodwyd y materion canlynol:

- Mae Chwarter 1 yn parhau i arddangos effeithiau'r pandemig.
- Bydd adolygiad pellach o'r dangosyddion perfformiad yn cael ei gynnal ochr yn ochr â datblygu'r cynllun corfforaethol newydd. Bydd y rheini'n cael eu hadrodd o Chwarter 1 y flwyddyn nesaf.
- O'r 23 o ddangosyddion cymaradwy yn yr adroddiad, dangosir bod 5 yn gwella neu'n cynnal tueddiadau. O'r rheini a oedd wedi gostwng, roedd 6 o ganlyniad i'r pandemig ac roedd 9 nad oeddent o ganlyniad i'r pandemig, roedd y 3 dirywiad a oedd yn weddill yn fach iawn ac o fewn 5% i'r canlyniad blaenorol.

- Mae 18 o ddangosyddion newydd heb unrhyw gymariaethau oherwydd nad oedd unrhyw ddata blaenorol ac roedd 5 dangosydd nad oedd modd eu cymharu â'r flwyddyn ariannol flaenorol gan nad oedd y data wedi'i gasglu oherwydd y pandemig.
- Parhaodd perfformiad diogelu yn dda yn Chwarter 1, gyda llai o blant a theuluoedd yn mynd ymlaen i wasanaethau statudol.
- Yn Chwarter 1 mae addysg yn parhau i gael ei heffeithio gan y tarfu sylweddol a achoswyd gan y pandemig, er enghraifft o ran cymharu canlyniadau arholiadau â graddau a aseswyd gan athrawon.
- Mae dangosyddion ar ddatganiadau o anghenion addysgol arbennig yn canolbwyntio ar nifer y datganiadau a gyhoeddwyd ond nid pa mor effeithiol yw'r datganiadau.
- Bu cynnydd mewn amseroedd prosesu ar gyfer timau treth y cyngor a budd-daliadau tai, sy'n bennaf o ganlyniad i staff yn cael eu dargyfeirio i waith ychwanegol o brosesu grantiau COVID-19 a grantiau eraill Llywodraeth Cymru.
- Mae COVID-19 yn parhau i effeithio ar lefelau salwch staff.
- Mae gostyngiad yn nifer y taliadau ar-lein a'r ffurflenni a wnaed trwy wefan y cyngor.
- Bydd dangosyddion pellach yn cael eu hychwanegu at faes Adferiad Natur a Newid yn yr Hinsawdd.
- Bydd dangosyddion gwasanaethau cymdeithasol newydd yn cael eu hychwanegu yn yr ail chwarter.

32 **Ailgylchu a Thirlenwi - Adroddiad Monitro Perfformiad Blynyddol 2021/2022 a Briffio Ailgylchu Gwastraff Busnes**

Roedd y Cynghorydd Cyril Anderson, Aelod y Cabinet dros Wasanaethau Cymunedol a Matthew Perkins, Arweinydd Grŵp Gwastraff yn bresennol i gyflwyno'r sesiwn friffio hon. Nodwyd y materion canlynol:

- Targedau presennol Llywodraeth Cymru ar gyfer ailgylchu yw 64% a'r llynedd fe lwyddodd Cyngor Abertawe i gyrraedd 65.07%, cynnydd bach o'i gymharu â 2021.
- Bydd ailgylchu gorfodol ar gyfer pob adeilad annomestig yn cael ei orfodi gan Lywodraeth Cymru yn y dyfodol agos. Mae cynlluniau dychwelyd ernes hefyd ar y gweill ond nid yw effaith y rhain ar y cyngor yn hysbys.
- Mae rhoi'r Strategaeth Gwastraff ar waith wedi golygu bod ffigyrau ailgylchu wedi neidio o 65% i fwy na 70%, sydd yn bennaf oherwydd y drefn a ddechreuodd ym mis Chwefror 2022, sef anfon gwastraff i ganolfannau troi gwastraff yn ynni yn hytrach na defnyddio safleoedd tirlenwi.
- Bydd Cyngor Abertawe'n bodloni holl dargedau presennol Llywodraeth Cymru ar gyfer ailgylchu.
- Mae tri chwarter y gwastraff sachau du a gynhyrchir yn cael ei anfon i gyfleuster troi gwastraff yn ynni yn Bedford oherwydd ni allai unrhyw ffatri agosach letya gwastraff Abertawe. Mae'r chwarter arall yn cael ei rannu'n lleol i ddechrau ac yna'n cael ei anfon i Sgandinafia.

- Dyblodd gwastraff cardbord yn ystod y pandemig ond mae wedi gostwng yn ôl i ddefnydd cyn y pandemig. Mae gwastraff plastig yn dal i fod yn sefydlog.
- Dim ond mewn nifer cyfyngedig o ganolfannau ailgylchu y mae'r gwasanaeth ailgylchu coed ar gael. Mae hyn oherwydd y lle sydd ei angen i ddidoli pren yn ôl pren peryglus a di-beryglus.

33 Adroddiad Archwilio Cymru - "Gwneud Asesiadau Effaith Cydraddoldeb yn fwy nag ymarfer ticio bocsys yn unig"

Roedd y Cynghorydd Elliot King, Aelod y Cabinet dros Ddiwylliant a Chydraddoldeb, a Rhian Millar, Cydlynydd Ymgynghori yn bresennol i drafod yr adroddiad hwn. Nodwyd y canlynol:

- Mae Asesiadau Effaith Cydraddoldeb (AEC) wedi bod ar waith ers 2010, gyda Chyngor Abertawe'n eu rhoi ar waith ers 2012.
- Y llynedd cafodd y broses ei hadolygu'n fewnol lle newidiwyd AEC i ddull asesu mwy integredig (AEI) sy'n dod â'r dyletswyddau gwahanol i un lle i sicrhau bod y cyngor yn asesu'r effaith yn iawn ac yn gyffredinol fel rhan o un broses gydlynol.
- Mae swyddogion yn cydnabod bod yna feysydd yr oedd Swyddfa Archwilio Cymru wedi tynnu sylw atynt i'w gwella ond mae problemau tebyg ar draws awdurdodau eraill yn enwedig o ran adnoddau.
- Mae canlyniadau adrodd a monitro yn nwylo'r swyddog sy'n gyfrifol am yr adroddiad/polisi.
- Ar hyn o bryd mae pob adroddiad cyhoeddus yn destun broses sgrinio AEI, hyd yn oed y rheini er gwybodaeth yn unig. Fodd bynnag mae hyn yn cael ei adolygu'n fewnol.
- Byddai'r broses AEI yn elwa o ganllawiau cliriach ar draws y sector cyhoeddus.
- Mae'r Strategaeth Cynnwys Cwsmeriaid yn destun ymgynghoriad cyhoeddus ar hyn o bryd. Yna bydd Dangosyddion Perfformiad ar gyfer y strategaeth hon yn cael eu trafod gyda'r bwriad o beidio â chanolbwyntio ar niferoedd ond monitro effaith a myfyrio ar yr holl nodweddion gwarchodedig.

34 Llythyrau

Ni wnaed unrhyw sylwadau yn y llythyrau atodedig i Aelodau'r Cabinet.

35 Cynllun Gwaith

Ni wnaed sylwadau ar y Cynllun Gwaith.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.45 am

Cadeirydd